

Rusteloze noorderlingen

Een koude ochtend in december. Rusteloos zwiert een groepje Fraters over de kwelder langs de Groningse waddenkust. Soms even opvliegend. Dan weer onzichtbaar schuifelend in de vegetatie, op zoek naar zaden van schorrenkruid en zeekraal. Alleen als de zon doorbreekt vallen de kleine, gele snavels en rossige keeltjes op. Maar verder is hun verenkleed even subtiel gekleurd als hun winterbiotoop.

Fraters zijn wintergasten die ons land vooral in november en december aandoen. Daarna trekt een groot deel alweer noordoostwaarts. Waar ze rond 1980 nog in het diepe binnenland voorkwamen, bijvoorbeeld op ruderaal terreinen in Drenthe, Flevoland en het Rivierengebied, zijn ze er nu zeldzaam. Zo af en toe duiken er nog wat Fraters op in kruidenrijke open terreinen. Die aantallen zijn echter geen vergelijk met bijvoorbeeld de honderden tot wel duizenden exemplaren die in de jaren zeventig in het net ingepolderde Zuidelijk Flevoland verschenen.

Bij ons, aan de zuidgrens van het winterareaal, werd het voorkomen altijd al gekenmerkt door grote jaarlijkse verschillen. Maar na de eeuwwisseling bleven goede jaren uit; Fraters komen nu vrijwel alleen nog in het Waddengebied en hier en daar in de Delta voor. Waarschijnlijk is het verdwijnen van grootschalige pionierssituaties een belangrijke oorzaak, maar alternatieve verklaringen (verlegging overwinteringsgebied) zijn ook denkbaar. En vlak ook de afname in het zuiden van Noorwegen niet uit, waar een groot deel van onze overwinteraars vandaan komt. Eéns Fraters galore, maar nu niet meer.

● *Albert de Jong*

Foto: Michel Geven

